

EduAkademia.pl

prace naukowe na zlecenie

Bibliografia-praca-licencjacka-169

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. PRZYPISY	3
2.1 POJĘCIE	3
2.2 FUNKCJE	3
2.3 ZASADY	4
2.4 RODZAJE	6
3. CYTATY	8
3.1 POJĘCIE	8
3.2 CECHY	8
3.3 ZASADY	8
4. ODNOŚNIKI	10
4.1 POJĘCIE	10
4.2 PRZYKŁADY	10
5. ZAKOŃCZENIE	10
BIBLIOGRAFIA	11

1. WSTĘP

Praca dyplomowa jest najważniejszym dziełem studenta podczas całych studiów. Ważna jest nie tylko treść, którą chcemy przekazać, ale także cała oprawa graficzna, jak i styl pisania. Warto wiedzieć, jak stosować

przypisy, cytaty i odnośniki w pracy. Poniżej przedstawimy ogólne zasady wraz z przykładami. Chciałybyśmy, aby ten referat potraktowano jako informator napisany dla studentów przez studentów.

2. PRZYPISY

Niezbędnym elementem pracy dyplomowej są przypisy. Powinno być oczywiste dla autora każdej pracy o charakterze naukowym, że korzystanie ze źródeł i poglądów innych należy ujawnić i udokumentować. W przeciwnym razie praca jest plagiatem, a więc autor dopuszcza się przestępstwa.

2.1 POJĘCIE

Przypis to:

komentarz, objaśnienia, uwagi dodane przez autora lub wydawcę do tekstu dzieła, umieszczone zwykle u dołu strony, na końcu rozdziału lub na końcu dzieła.

2.2 FUNKCJE

W różny sposób można charakteryzować funkcje, jakie pełnią przypisy w pracy o charakterze naukowym. Można opisać je w sposób ogólny, tak jak czyni to J. Boć:

- wskazywanie źródeł wykorzystywanych informacji, poglądów, stanowisk itp.,
- wzbogacanie tekstu zasadniczego dodatkowymi informacjami,
- ukazywanie w różny sposób, np. polemiczny, złożoności tematu, poglądów, okoliczności itp.

Można spojrzeć też na funkcje przypisów w sposób szczegółowy, jak dokonał tego K.

Wójcik:

- dokumentowanie pochodzenia cytatów i zapożyczeń cudzych myśli,
- wskazywanie na podobieństwa lub różnice własnych myśli w stosunku do innych,
- przytaczanie cytatów,
- przypominanie czytelnikowi pewnych informacji, gdzie indziej podanych,
- uzupełnianie treści tekstu pracy,
- zwrócenie uwagi na inne wyniki badań,
- dodatkowe objaśnienie własnych myśli,
- objaśnianie nieznanymi pojęć,
- podawanie innych informacji, których umieszczenie w tekście głównym zakłóciłoby tok rozumowania.

2.3 ZASADY

Przy stosowaniu przypisów warto zwrócić uwagę na pewne kwestie:

- po wymienieniu nazwiska autora stawia się przecinek
- podanie nazwy wydawcy (PWN, WSiP itp.) nie jest konieczne, chyba że praca została wydana przez „niezawodowe” wydawnictwo, np. wyższą uczelnię
- pełne dane bibliograficzne podaje się tylko jeden raz w pracy

Jeżeli cytujemy wielokrotnie jakąś pracę, tylko za pierwszym razem stosujemy pełne dane bibliograficzne.

Przy następnej okazji należy zastosować tzw. skróty. Wśród pomocnych skrótów możemy wymienić:

op. cit. (opus citatum lub opere citato) = dz. cyt. (dzieło cytowane)

skrót w/w stosujemy, gdy chcemy zacytować dzieło autora, które wcześniej było już cytowane

PRZYKŁAD:

1 M. Łobocki, Metody i techniki badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 45

2 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 45

3 M. Łobocki, op.cit., s.97

UWAGA! Warto wspomnieć, że jeśli cytujemy wiele dzieł danego autora i je potem ponownie przytaczamy, to w przypisie podajemy nazwisko autora i pierwsze wyrazy danego dzieła, po których czytelnik pozna, że chodzi nam właśnie o to dzieło, a potem stosujemy skrót op. cit.,

PRZYKŁAD:

- 1 M. Łobocki, Metody i techniki badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 45
- 2 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 45
- 3 M. Łobocki, Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s.9
- 4 M. Łobocki, Metody..., op. cit., s.69

ibid. (ibidem) = tamże

skrót w/w stosujemy w przypadku gdy w kolejnym przypisie przywołujemy tę samą pracę , którą cytowaliśmy w przypisie poprzedzającym; możemy wtedy pominąć nawet nazwisko autora i zastąpić cały przypis skrótem w/w

PRZYKŁAD:

- 1 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 45
- 2 tamże, s. 137

UWAGA! Jeżeli w przypisie po słowie tamże nie ma podanej strony, oznacza to, że cytuje się to samo miejsce co w przypisie poprzedzającym.

PRZYKŁAD:

- 1 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 45
- 2 tamże, s. 137
- 3 tamże

loc. cit. (locus citatum lub loco citato)

podany wyżej skrót stosujemy w wymienionej wyżej sytuacji, tj. gdy cytujemy to samo miejsce co w przypisie poprzedzającym

PRZYKŁAD:

- 1 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 45
- 2 tamże, s. 137
- 3 loc. cit.

id. (idem) = tenże

stosujemy, kiedy przytacza się w tym samym przypisie lub następujących po sobie kilka dzieł autora jedno po drugim; w/w skrót zastępuje nazwisko autora płci męskiej

PRZYKŁAD:

- 1 M. Łobocki, Metody i techniki badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 45
- 2 id., Metody badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 79
- 3 id., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s.90
- 4 T. Pilch, Zasady badań pedagogicznych, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 93

eadem = też

stosujemy, kiedy przytacza się w tym samym przypisie lub następujących po sobie kilka dzieł autora jedno po drugim; w/w skrót zastępuje nazwisko autora płci żeńskiej

PRZYKŁAD:

- 1M. Łopatkowa, Samotność dziecka, Warszawa 1983, s. 24
- 2 eadem, Pedagogika, Warszawa 1987, s. 58

3 eadem, *Pedagogika serca*, Warszawa 1986, s.29

4 T. Pilch, *Zasady badań pedagogicznych*, wydawnictwo akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 93

idem

stosujemy, kiedy przytacza się w tym samym przypisie lub następujących po sobie kilka dzieł autora jedno po drugim; w/w skrót zastępuje nazwisko autora zarówno płci żeńskiej jak i męskiej

PRZYKŁAD:

1M. Łopatkowa, *Samotność dziecka*, Warszawa 1983, s. 24

2 idem, *Pedagogika*, Warszawa 1987, s. 58

3 idem, *Pedagogika serca*, Warszawa 1986, s.29

4 M. Łobocki, *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 45

5 idem, *Metody badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s. 79

6 idem, *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006, s.90

UWAGA! Warto pamiętać, że pewne zasady często są ustalane przez własnego promotora. Od niego zależy np. to, czy skróty, jakie będziemy stosować w pracy używać będziemy w łacinie czy języku polskim, czy będziemy stosować wszystkie skróty, czy w przypisie po nazwisku autora będziemy pisać przecinek, kropkę czy średnik itp.

2.4 RODZAJE

Wyróżnia się:

► przypisy źródłowe zwykłe

najprostsze, a często i najkrótsze z przypisów, wskazują tylko źródło pochodzenia cytatu, informacji, opinii, danych liczbowych itd.

PRZYKŁAD:

1M. Łopatkowa, *Samotność dziecka*, Warszawa 1983, s. 26

2 op. cit.

3 Art. 5 pkt. 3 Ustawy z 21 stycznia 1999r. o sejmowej komisji śledczej (Dz. U. Nr 35, poz. 321)

► przypisy źródłowe rozszerzone

w przypisach tego rodzaju poza wskazaniem źródła przytaczamy jakiś cytat lub omawiamy bliżej powołane poglądy

PRZYKŁAD:

1Wyjaśniał, że czyni tak „dla dobra społeczeństwa” – J. Kowalski: *Spółeczeństwo*, Warszawa 1966, s. 334

► przypisy odsyłające

odsyłają czytelnika bądź to do innych fragmentów naszej pracy, bądź to do innych opracowań, np. w celu otrzymania dokładniejszej informacji lub porównania naszych poglądów z innymi

PRZYKŁAD:

1Była już o tym mowa w rozdziale I.

2 Na temat sytuacji rodziny z problemem uzależnienia w Polsce zob. też art. J. Karyńskiej, *Chora rodzina polska* [w:] *Polityka*, nr 5/ 2003

3 Do tej kwestii powrócimy w podrozdziale 5.6.

4 Przykład został zaczerpnięty z książki Z. Węgierskiego: *Opieka nad dzieckiem osieroconym*, Toruń 2006,

► przypisy polemiczne

posługujemy się nimi, kiedy podejmujemy polemikę z przedstawionymi poglądami, a przeprowadzenie dyskusji w tekście głównym rozbijałoby tok wywodów

PRZYKŁAD:

1 Trudno pogodzić się z poglądem M. Kowalskiej, która twierdzi, że „wychowanie jest urabianiem”.

2 Pewne wątpliwości mogą wynikać z przyjęcia przez K. Lewandowskiego, że „każdy nastolatek jest złym dzieckiem”.

► przypisy dygresyjne

pojawiają się wtedy, kiedy autor chce podzielić się z czytelnikiem pewną uwagą czy spostrzeżeniem na marginesie rozważań, nie nadając im charakteru polemicznego

PRZYKŁAD:

1 Doskonałym przykładem takiego stawiania sprawy było przemówienie radiowe C. Dobrej z 12 V 2004r. poprzedzające wspomnianą powyżej akcję.

2 Pozostawienie swobody wychowankom domów dziecka leżało w interesie twórców programu usamodzielnienia.

UWAGA! W dobrej pracy można spotkać wszystkie rodzaje przypisów, choć najczęściej stosuje się przypisy źródłowe.

3. CYTATY

Operowanie cytatem jest sztuką równie trudną jak korzystanie z przypisów. Zresztą jedno ma związek z drugim, ponieważ każdy cytat wymaga przypisu źródłowego. Warto więc zapoznać się z zasadami rządzącymi cytatem.

3.1 POJĘCIE

Cytat to:

tekst w tekście

przycięcie w tekście pisany czyichś słów

3.2 CECHY

Warto zapoznać się z podstawowymi cechami cytatu, jakie musi on spełniać w pracy dyplomowej:

- cytat powinien być zawsze oszczędny i ograniczony do rozmiarów koniecznych ze względów znaczeniowych
- cytat nie może wyręczać lub zastępować wywodów autora
- cytata ma być ilustracją, argumentem, dowodem lub dokumentem materiałowym
- cytat niezbędny w wywodzie bieżącym należy umieścić w tekście głównym, a cytat jedynie pomocniczy w przypisie
- cytaty należy przytaczać z umiarem i tylko tam, gdzie jesteśmy przekonani, że wniosą coś do naszej pracy, że zaciekawią czytelnika czy zmuszą go do refleksji
- cytat jest w ogóle niepotrzebny, gdy jego zadaniem jest wyrażenie własnych myśli cudzymi słowami
- każdy cytat jest wyróżniany merytorycznie (powołanie się na źródło, z jakiego pochodzi cytat) i piśmienniczo (czcionka pogrubiona, podkreślona lub cytat w cudzysłowie, np. „Wychowanie jest urabianiem.” lub Wychowanie jest urabianiem.)

3.3 ZASADY

wielokropek w nawiasie

stosujemy w sytuacji, kiedy z cytowanego tekstu usuwamy fragmenty niepotrzebne lub gdy chcemy zaznaczyć, że nie cytujemy zdania od początku lub nie cytujemy go do końca

PRZYKŁAD:

- 1) Doświadczenie jest rozumiane [...] jako efekt uczestniczenia w czymś, odbycia pewnej drogi, co oznacza wzięcie udziału we wszystkim, co do niej przynależy.
- 2) [...] jest wyznaczony perspektywą, z której jest dokonywany.
- 3) Badanie przez działanie jest procesem społecznym [...].

zapowiedzenie cytatu dwukropkiem

w praktyce zasada ta występuje rzadko i odnosi się raczej do cytowania dłuższych, wielozdaniowych wypowiedzi

PRZYKŁAD:

- 1) Najlepiej sens wyводу autora oddają słowa: cytat.
- 2) Oto co on pisze na ten temat: cytat.
- 3) Warto przytoczyć fragment wypowiedzi J. Kowalskiego: cytat.

dodanie wyrazu w nawiasie

czasami fragment cytatu może być niezrozumiały dla czytelnika bez dodania pewnego wyrazu; wówczas w nawiasie dodajemy go, z zaznaczeniem, że pochodzi od nas

PRZYKŁAD:

- 1) Sytuację wychowanków domów dziecka doskonale ujął Mariusz Maślanka („Bidul” – przyp. mój., M. J.).

cytat w cytacie

w sytuacji, gdy w cytowanym przez nas fragmencie występuje cytat należy wyróżnić go dla jasności i przejrzystości wyводу

PRZYKŁAD:

- 1) Amerykański badacz E. B. Wilson powiada >Sukcesy i sławę w nauce zawdzięcza się nie tyle dzięki zręczności rozwiązywania problemów, co umiejętności ich wybierania.<

UWAGA! Cytować można nie tylko wypowiedzi przedstawione na piśmie, ale także wypowiedziane w audycji radiowej, w telewizji, rozmowie osobistej, na politycznym wiecu, na rozprawie sądowej itp.

4. ODNOŚNIKI

Odnośniki, zwane także odsyłaczami powiązane są także z cytatami przypisami. Zapoznajmy się więc z zasadami i przykładami ich stosowania w pracy dyplomowej.

4.1 POJĘCIE

Odnośnik to:

znak graficzny w postaci gwiazdki, litery lub liczby umieszczony w tekście, odsyłający czytelnika do opatrzonego takim znakiem przypiska znajdującego się pod tekstem na tej samej stronie albo na końcu pracy
znak umowny: strzałka, gwiazdka, ewentualnie skrót zob.

4.2 PRZYKŁADY

- 1) Maria Kowalska* zawsze twierdziła, że wychowanie to interakcja.
- 2) Mało na ogół wykorzystywaną techniką socjometryczną jest technika szeregowania rangowego (zob. też „Metody i techniki badań pedagogicznych” M. Łobockiego, Kraków2006).

5. ZAKOŃCZENIE

Praca dyplomowa powinna być dokładnie udokumentowana, dlatego warto zapoznać się z powyższymi wskazówkami stosowania przypisów, cytatów i odnośników w pracy, by zapobiec błędom. Znajomość sztuki sporządzania przypisów to bardzo ważny krok do przodu.

BIBLIOGRAFIA

Kubielski W. W., Praca dyplomowa w pedagogice, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Warszawa 2006
Pułło A., Prace magisterskie i licencjackie, Wydawnictwo Prawnicze PWN, Warszawa 2000
Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską? Poradnik dla studentów, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków
2005